विकिस्रोतः

ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 03/അധ്യായഃ 16

< ദേവീഭാഗവതപുരാണമ് | സ്കന്ധഃ 03

യുധാജിദ്ഭാരദ്വാജയോഃ സംവാദവർണനമ്

വ്യാസ ഉവാച

യുധാജിത്ത്വഥ സങ്ഗ്രാമാദ്ഗത്വാ്യോധ്യാം മഹാബലഃ .

മനോരമാം ച പപ്രച്ഛ സുദർശനജിഘാംസയാ .. 1 ..

സേവകാൻ പ്രേഷയാമാസ ക്വ ഗതേതി മുഹുർവദൻ .

ശുഭേ ദിനേ്ഥ ദൗഹിത്രം സ്ഥാപയാമാസ ചാസനേ .. 2 ..

മന്ത്രിഭിശ്ച വസിഷ്ഠേന മന്ത്രൈരാഥർവണൈഃ ശുഭൈഃ .

അഭിഷിക്തശ്ച സമ്പൂർണൈഃ കലശൈർജലപൂരിതൈഃ .. 3 ..

ഭേരീശങ്ഖനിനാദൈശ്ച തൂര്യാണാം ചാഥ നിഃസ്വനൈഃ .

ഉത്സവസ്തു നഗര്യാ വൈ സമ്ബഭൂവ കുരൂദ്വഹ .. 4 ..

വിപ്രാണാം വേദപാഠൈശ്ച ബന്ദിനാം സ്തുതിഭിസ്തഥാ .

അയോധ്യാ മുദിതേവാസീജ്ജയശബ്ദൈഃ സുമങ്ഗലൈഃ .. 5 ..

ഹൃഷ്ടപുഷ്ടജനാകീർണാ സ്തുതിവാദിത്രനിഃസ്വനാ .

നവേ തസ്മിന്മഹീപാലേ പൂർബഭൗ നൂതനേവ സാ .. 6 ..

കേചിത്സാധുജനാ യേ വൈ ചക്രുഃ ശോകം ഗൃഹേ സ്ഥിതാഃ .

സുദർശനം വിചിന്ത്യാദ്യ ക്വ ഗതോ്സൗ നൃപാത്മജഃ .. 7 ..

മനോരമാതിസാധ്വീ സാ ക്വ ഗതാ സുതസംയുതാ .

പിതാ്സ്യാ നിഹതഃ സംഖ്യേ രാജ്യലോഭേന വൈരിണാ .. 8 ..

ഇത്യേവം ചിന്ത്യമാനാസ്തേ സാധവഃ സമബുദ്ധയഃ .

അതിഷ്ഠന്ദുഃഖിതാസ്തത്ര ശത്രുജിദ്വശവർതിനഃ .. 9 ..

യുധാജിദപി ദൗഹിത്രം സ്ഥാപയിത്വാ വിധാനതഃ .

രാജ്യഞ്ച മന്ത്രിസാത്കൃത്വാ ചലിതഃ സ്വാം പുരീം പ്രതി .. 10 ..

ശ്രുത്വാ സുദർശനം തത്ര മുനീനാമാശ്രമേ സ്ഥിതമ് .

ഹന്തുകാമോ ജഗാമാശു ചിത്രകൂടം സ പർവതമ് .. 11 ..

നിഷാദാധിപതിം ശൂരം പുരസ്കൃത്യ ബലാഭിധമ് .

ദുർദർശാഖ്യമഗാദാശു ശൃങ്ഗവേരപുരാധിപമ് .. 12 ..

ശ്രുത്വാ മനോരമാ തത്ര ബഭൂവാതിസുദുഃഖിതാ .

ആഗച്ഛന്തം ബാലപുത്രാ ഭയാർതാ സൈന്യസംയുതമ് .. 13 ..

തമുവാചാതിശോകാർതാ മുനിം സാശ്രുവിലോചനാ .

കിം കരോമി ക്വ ഗച്ഛാമി യുധാജിത്സമുപസ്ഥിതഃ .. 14 ..

പിതാ മേ നിഹതോഽനേന ദൗഹിത്രോ ഭൂപതിഃ കൃതഃ .

സുതം മേ ഹന്തുകാമോഽത്ര സമായാതി ബലാന്വിതഃ .. 15 ..

പുരാ ശ്രുതം മയാ സ്വാമിൻപാണ്ഡവാ വൈ വനേ സ്ഥിതാഃ .

മുനീനാമാശ്രമേ പുണ്യേ പാഞ്ചാല്യാ സഹിതാസ്തദാ .. 16 ..

ഗതാസ്തേ മൃഗയാം പാർഥാ ഭ്രാതരഃ പഞ്ച ഏവ തേ .

ദ്രൗപദീ സംസ്ഥിതാ തത്ര മുനീനാമാശ്രമേ ശുഭേ .. 17 ..

ധൗമ്യോഽത്രിർഗാലവഃ പൈലോ ജാവാലിർഗൗതമോ ഭൃഗുഃ .

ച്യവനശ്ചാത്രിഗോത്രശ്ച കണ്വശ്ചൈവ ജതുഃ ക്രതുഃ .. 18 ..

വീതിഹോത്രഃ സുമന്തുശ്ച യജ്ഞദത്തോഽഥ വത്സലഃ .

രാശാസനഃ കഹോഡശ്ച യവക്രീര്യജ്ഞകൃത്ക്രതുഃ .. 19 ..

ഏതേ ചാന്യേ ച മുനയോ ഭാരദ്വാജാദയഃ ശുഭാഃ .

വേദപാഠയുതാഃ സർവേ സംസ്ഥിതാശ്ചാശ്രമേ സ്ഥിതാഃ .. 20 ..

ദാസീഭിഃ സഹിതാ തത്ര യാജ്ഞസേനീ സ്ഥിതാ മുനേ .

ആശ്രമേ ചാരുസർവാങ്ഗീ നിർഭയാ മുനിസംവൃതേ .. 21 ..

പാർഥാ മൃഗാനുഗാസ്താവത്പ്രയാതാശ്ച വനാദ്വനമ് .

ധനുർബാണധരാ വീരാഃ പഞ്ച വൈ ശത്രുതാപനാഃ .. 22 ..

താവത്സിന്ധുപതിഃ ശ്രീമാന്മാർഗസ്ഥോ ബലസംയുതഃ .

ആഗതശ്ചാശ്രമാഭ്യാശേ ശ്രുത്വാ തു നിഗമധ്വനിമ് .. 23 ..

ശ്രുത്വാ വേദധ്വനിം രാജാ മുനീനാം ഭാവിതാത്മനാമ് .

ഉത്തതാര രഥാത്തൂർണം ദർശനാകാങ്ക്ഷയാ നൃപഃ .. 24 ..

യദാ നിരഗമത്തത്ര ഭൃത്യദ്വയസമന്വിതഃ .

വേദപാഠയുതാന്വീക്ഷ്യ മുനീനുദ്യമസംസ്ഥിതഃ .. 25 ..

കൃതാഞ്ജലിപുടഃ സ്വാമിൻസംസ്ഥിതോഽഥ ജയദ്രഥഃ .

ആശ്രമേ മുനിഭിർജുഷ്ടേ ഭൂപതിഃ സംവിവേശ ഹ .. 26 ..

തത്രോപവിഷ്ടം രാജാനം ദ്രഷ്ടുകാമാഃ സ്ത്രിയസ്തദാ .

ആയയുർമുനിഭാര്യാശ്ച കോഽയമിത്യബ്രുവന്നൃപമ് .. 27 ..

താസാം മധ്യേ വരാരോഹാ യാജ്ഞസേനീ സമാഗതാ .

ജയദ്രഥേന ദൃഷ്ടാ സാ രൂപേണ ശ്രീരിവാപരാ .. 28 ..

താം വിലോക്യാസിതാപാങ്ഗീം ദേവകന്യാമിവാപരാമ് .

പപ്രച്ഛ നൃപതിർധൗമ്യം കേയം ശ്യാമാ വരാനനാ .. 29 ..

ഭാര്യാ കസ്യ സുതാ കസ്യ നാമ്നാ കാ വരവർണിനീ .

രൂപലാവണ്യസംയുക്താ ശചീവ വസുധാങ്ഗതാ .. 30 ..

ബർബൂലവനമധ്യസ്ഥാ ലവങ്ഗലതികാ യഥാ .

രാക്ഷസീവൃന്ദഗാ നൂനം രമ്ഭേവാഭാതി ഭാമിനീ .. 31 ..

സത്യം വദ മഹാഭാഗ കസ്യേയം വല്ലഭാബലാ .

രാജപത്നീവ ചാഭാതി നൈഷാ മുനിവധൂർദ്വിജ .. 32 ..

ധൗമ്യ ഉവാച

പാണ്ഡവാനാം പ്രിയാ ഭാര്യാ ദ്രൗപദീ ശുഭലക്ഷണാ .

പാഞ്ചാലീ സിന്ധുരാജേന്ദ്ര വസത്യത്ര വരാശ്രമേ .. 33 ..

ജയദ്രഥ ഉവാച

ക്വ ഗതാഃ പാണ്ഡവാഃ പഞ്ച ശൂരാഃ സമ്പ്രതി വിശ്രുതാഃ .

വസന്ത്യത്ര വനേ വീരാ വീതശോകാ മഹാബലാഃ .. 34 ..

ധൗമ്യ ഉവാച

മൃഗയാർഥം ഗതാഃ പഞ്ച പാണ്ഡവാ രഥസംസ്ഥിതാഃ .

ആഗമിഷ്യന്തി മധ്യാൻഹേ മൃഗാനാദായ പാർഥിവാഃ .. 35 ..

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം തസ്യ ഉദതിഷ്ഠദസൗ നൃപഃ .

ദ്രൗപദീസന്നിധൗ ഗത്വാ പ്രഗമ്യേദമുവാച ഹ .. 36 ..

കുശലം തേ വരാരോഹേ ക്വ ഗതാഃ പതയശ്ച തേ .

ഏകാദശ ഗതാന്യദ്യ വർഷാണി ച വനേ കില .. 37 ..

ദ്രൗപദീ തു തദോവാച സ്വസ്തി തേഽസ്തു നൃപാത്മജ .

വിശ്രമസ്വാശ്രമാഭ്യാശേ ക്ഷണാദായാന്തി പാണ്ഡവാഃ .. 38 ..

ഏവം ബ്രുവന്ത്യാം തസ്യാം തു ലോഭാവിഷ്ടഃ സ ഭൂപതിഃ .

ജഹാര ദ്രൗപദീം വീരോഽനാദൃത്യ മുനിസത്തമാൻ .. 39 ..

കസ്യചിന്നൈവ വിശ്വാസഃ കർതവ്യഃ സർവഥാ ബുധൈഃ .

കുർവന്ദുഃഖമവാപ്നോതി ദൃഷ്ടാന്തസ്ത്വത്ര വൈ ബലിഃ .. 40 ..

വൈരോചനസുതഃ ശ്രീമാന്ധർമിഷ്ഠഃ സത്യസങ്ഗരഃ .

യജ്ഞകർതാ ച ദാതാ ച ശരണ്യഃ സാധുസംമതഃ .. 41 ..

നാധർമേ നിരതഃ ക്വാപി പ്രൽഹാദസ്യ ച പൗത്രകഃ .

ഏകോനശതയജ്ഞാന്വൈ സ ചകാര സദക്ഷിണാൻ .. 42 ..

സത്ത്വമൂർത്തിഃ സദാ വിഷ്ണുഃ സേവ്യഃ സ യോഗിനാമപി .

നിർവികാരോഽപി ഭഗവാന്ദേവകാര്യാർഥസിദ്ധയേ .. 43 ..

കശ്യപാച്ച സമുദ്ഭൂതോ വിഷ്ണുഃ കപടവാമനഃ .

രാജ്യം ഛലേന ഹൃതവാന്മഹീം ചൈവ സസാഗരാമ് .. 44 ..

സോഽഭവത്സത്യവാഗ്രാജാ ബലിർവൈരോചനിസ്തദാ .

കപടം കൃതവാന്വിഷ്ണുരിന്ദ്രാർഥേ തു മയാ ശ്രുതമ് .. 45 ..

അന്യഃ കിം ന കരോത്യേവം കൃതം വൈ സത്ത്വമൂർതിനാ .

വാമനം രൂപമാസ്ഥായ യജ്ഞപാതം ചികീർഷതാ .. 46 ..

ന ച വിശ്വസിതവ്യം വൈ കദാചിത്കേനചിത്തഥാ .

ലോഭശ്ചേതസി ചേത്സ്വാമിൻകീദൃക്പാപകൃതം ഭയമ് .. 47 ..

ലോഭാഹതാഃ പ്രകുർവന്തി പാപാനി പ്രാണിനഃ കില .

പരലോകാദ്ഭയം നാസ്തി കസ്യചിത്കർഹിചിന്മുനേ .. 48 ..

മനസാ കർമണാ വാചാ പരസ്വാദാനഹേതുതഃ .

പ്രപതന്തി നരാഃ സമ്യഗ്ലോഭോപഹതചേതസഃ .. 49 ..

ദേവാനാരാധ്യ സതതം വാഞ്ഛന്തി ച ധനം നരാഃ .

ന ദേവാസ്തത്കരേ കൃത്വാ സമർഥാ ദാതുമഞ്ജസാ .. 50 ..

അന്യസ്യാനീയതേ വിത്തം പ്രയച്ഛന്തി മനീഷിതമ് .

വാണിജ്യേനാഥ ദാനേന ചൗര്യേണാപി ബലേന വാ .. 51 ..

വിക്രയാർഥം ഗൃഹീത്വാ ച ധാന്യവസ്ത്രാദികം ബഹു .

ദേവാനർചയതേ വൈശ്യോ മഹർദ്ധിർമേ ഭവേദിതി .. 52 ..

നാത്ര കിം പരവിത്തേച്ഛാ വാണിജ്യേന പരന്തപ .

ഗ്രഹണകാലേ തു സമ്പ്രാപ്തേ മഹർഘഞ്ചാപി കാങ്ക്ഷതി .. 53 ..

ഏവം ഹി പ്രാണിനഃ സർവേ പരസ്വാദാനതത്പരാഃ .

വർതന്തേ സതതം ബ്രഹ്മൻ വിശ്വാസഃ കീദൃശഃ പുനഃ .. 54 ..

വൃഥാ തീർഥം വൃഥാ ദാനം വൃഥാഽധ്യയനമേവ ച .

ലോഭമോഹാവൃതാനാം വൈ കൃതം തദകൃതം ഭവേത് .. 55 ..

തസ്മാദേനം മഹാഭാഗ വിസർജയ ഗൃഹം പ്രതി .

സപുത്രാഽഹം വസിഷ്യാമി ജാനകീവദ്ദ്വിജോത്തമ .. 56 ..

ഇത്യുക്തോഽസൗ മുനിസ്താവദ്ഗത്വാ യുധാജിതം നൃപമ് .

ഉവാച വചനം രാജ്ഞേ ഭാരദ്വാജഃ പ്രതാപവാൻ .. 57 ..

ഗച്ഛ രാജൻ യഥാകാമം സ്വപുരം നൃപസത്തമ .

നേയം മനോരമാദ്യേതി ബാലപുത്രാ സുദുഃഖിതാ .. 58 ..

യുധാജിദുവാച

മുനേ മുഞ്ച ഹഠം സൗമ്യ വിസർജയ മനോരമാമ് .

ന ച യാസ്യാമ്യഹം മുക്ത്വാ നേഷ്യാമ്യദ്യ ബലാത്പുനഃ .. 59 ..

ഋഷിരുവാച

നയസ്വ യദി ശക്തിസ്തേ ബലേനാദ്യ മമാശ്രമാത് .

വിശ്വാമിത്രോ യഥാ ധേനും വസിഷ്ഠസ്യ മുനേഃ പുരാ .. 60 ..

ഇതി ശ്രീദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം തൃതീയസ്കന്ധേ യുധാജിദ്ഭാരദ്വാജയോഃ സംവാദവർണനം നാമ ഷോഡശോഽധ്യായഃ .. 16 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_03/അധ്യായഃ_16&oldid=75594"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

-